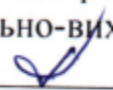

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ Д. С. ЗАДОРА»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Циклова комісія «Народні інструменти»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчально-виховної роботи
 Гірник М.Ю.

28 серпня 2025
Дата

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНСАМБЛЬ

галузь знань
спеціальність
освітньо-професійний ступінь
освітньо-професійна програма

02 Культура і мистецтво
025 Музичне мистецтво
Фаховий молодший бакалавр
Музичне мистецтво

Розробники: Стегней Володимир Васильович, викладач-методист, заслужений працівник культури України,

Програму навчальної дисципліни «Ансамбль» обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Народні інструменти», протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Голова циклової комісії «Народні інструменти» В. В. Стегней

(підпис)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Курс: III, IV
	Семестр V, VI, VII, VIII
	Аудиторні заняття – Індивідуальні – 108 год.
Загальна кількість годин – 150	Самостійна робота – 42 год.
	Форма підсумкового контролю: залік VII семестр, атестація VIII семестр

Статус дисципліни: обов'язкова

Мова навчання: українська

МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Ансамбль» є засвоєння здобувачами освіти навичок концертного виконання музичних творів для широкої аудиторії, пропаганда народно-інструментального мистецтва, набуття культури спільного музикування, знань інструментально-ансамблевого репертуару, виховання у здобувачів освіти естетичного смаку до виконуваних творів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Ансамбль» є:

- засвоєння здобувачами освіти навичок ансамблевого виконавства;
- закріплення і розвиток індивідуальних виконавських навичок;
- засвоєння різноманітного ансамблевого репертуару;
- вивчення жанрів, стилів і форм музичних творів створених на фольклорній основі;
- розвиток навичок читання нот з аркуша;
- засвоєння принципів організаційної та репетиційної роботи у виконавському колективі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:** репертуар для різних ансамблів народних інструментів, вимоги щодо гри в ансамблі, закономірності ансамблевої гри, методика роботи в ансамблі.

вміти: займатись в колективі, відчувати гру партнерів, працювати з колективом у якості керівника.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Попередньо здобуті знання мистецького спрямування. Навчальна дисципліна «Ансамбль» має безпосередній зв'язок із дисциплінами музично-теоретичного циклу, а також з дисципліною «Спеціальний клас», «Концертно-лекторська практика», «Історія виконавства».

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ (ЗК) І СПЕЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ (СК) ВИПУСКНИКА

(відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра):

- ЗК 3** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 6** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 7** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 8** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в педагогічній/музично-теоретичній/, виконавській організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та проводити індивідуальний та /або/ колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 9 Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтв в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої педагогічної /організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої педагогічної /музично-теоретичної/ виконавської діяльності.

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

РОЗПОДІЛ ЗАГАЛЬНОГО ОБСЯГУ ГОДИН МІЖ ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Зміст програми навчальної дисципліни

Тема 1. Ансамбль народних інструментів, як вид виконавського

мистецтва.

Тема 2. Ансамбль – форма колективної виконавської творчості.

Тема 3. Формування виконавського складу ансамблю.

Тема 4. Принципи підбору репертуару для ансамблів.

Тема 5. Виховання відчуття колективізму.

Тема 6. Роль психологічного клімату в ансамблі.

Тема 7. Функції і завдання керівника та учасників ансамблю.

Тема 8. Репетиція, як творчий процес.

Тема 9. Основні етапи роботи над музичним твором.

Тема 10. Тембр та мистецтво звукодобування.

Тема 11. Штрихи, як засіб виразності.

Тема 12. Ритм, як фактор ансамблевої єдності.

Тема 13. Динаміка, як засіб виразності.

Тема 14. Темп, як засіб виразності.

Тема 15. Концертна діяльність ансамблю.

Тема 16. Виступ ансамблю на сцені.

Тема 17. Виховання майстерності ансамбіста.

Тема 18. Хвилювання на естраді.

Програмові вимоги для здобувачів освіти III курсу
4 різнохарактерні твори.

Програмові вимоги для здобувачів освіти IV курсу
1 твір великої форми.
3 різнохарактерні твори.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
3-й курс						
5-й семестр						
1. Ансамбль як вид виконавського мистецтва.	4	-	-	-	4	-
2. Ансамбль – форма колективної виконавської творчості.	4	-	-	-	4	-
3. Формування виконавського складу ансамблю.	4	-	-	-	4	-
4. Принципи підбору репертуару для ансамблів.	3	-	-	-	3	-
5. Колективна форма виконавської творчості та індивідуальність музиканта.	7	-	-	-	-	7
6. Підбір інструментів для різних типів ансамблів.	7	-	-	-	-	7

Підсумковий контрольний урок	1	-	-	-	1	-
Усього	30	-	-	-	16	14
6-й семестр						
1. Виховання відчуття колективізму.	4	-	-	-	4	-
2. Роль психологічного клімату в ансамблі.	4	-	-	-	4	-
3. Функції і завдання керівника та учасників ансамблю.	4	-	-	-	4	-
4. Репетиція, як творчий процес.	4	-	-	-	4	-
5. Основні етапи роботи над музичним твором.	3	-	-	-	3	-
6. Ансамбль – школа вдосконалення музиканта.	4	-	-	-	-	4
7. Обігравання нової концертної програми.	6	-	-	-	-	6
Підсумковий контрольний урок	1	-	-	-	1	-
Усього годин	30	-	-	-	20	10
Разом за навчальний рік	60	-	-	-	36	24
4-й курс						
7-й семестр						
1. Тембр та мистецтво звукодобування.	8	-	-	-	8	-
2. Штрихи, як засіб виразності.	8	-	-	-	8	-
3. Ритм, як фактор ансамблевої єдності.	8	-	-	-	8	-
4. Динаміка, як засіб виразності.	6	-	-	-	6	-
5. Прийоми досягнення синхронності ансамблевого звучання.	6	-	-	-	-	6
6. Індивідуальна робота над ансамблевою партією.	7	-	-	-	-	7
Залік	2	-	-	-	2	-
Усього	45	-	-	-	32	13
8-й семестр						
1. Темп, як засіб виразності.	8	-	-	-	8	-
2. Концертна діяльність ансамблю.	12	-	-	-	8	4
3. Виступ ансамблю на сцені.	8	-	-	-	8	-
4. Виховання майстерності ансамбліста.	8	-	-	-	8	-
5. Хвилювання на естраді.	8	-	-	-	8	-
6. Принципи побудови концертної програми.	1	-	-	-	-	1
Усього годин	45	-	-	-	40	5
разом за навчальний рік	90	-	-	-	72	18
За весь курс навчання						
Усього годин	150	-	-	-	108	42

Теми індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
У семестр		
1	Ансамбль, як вид виконавського мистецтва.	4
2	Ансамбль – форма колективної виконавської творчості.	4
3.	Формування виконавського складу ансамблю.	4
4.	Принципи підбору репертуару для ансамблів.	3
	Підсумковий урок	1
УІ семестр		
5	Виховання відчуття колективізму.	4
6	Роль психологічного клімату в ансамблі.	4
7	Функції і завдання керівника та учасників ансамблю.	4
8	Репетиція, як творчий процес	4
9	Основні етапи роботи над музичним твором.	3
	Підсумковий урок	1
УІІ семестр		
10	Тембр та мистецтво звукодобування.	8
11	Штрихи як засіб виразності.	8
12	Ритм як фактор ансамблевої єдності.	8
13	Динаміка як засіб виразності.	6
	Залік	2
УІІІ семестр		
14	Темп як засіб виразності.	8
15	Концертна діяльність ансамблю.	8
16	Виступ ансамблю на сцені.	8
17	Виховання майстерності ансамбліста.	8
18	Хвилювання на естраді.	8
	Разом годин	108

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5-й семестр		
1	Колективна форма виконавської творчості та індивідуальність музиканта.	7
2	Підбір інструментів для різних типів ансамблів.	7
6-й семестр		
3	Ансамбль – школа вдосконалення музиканта.	4
4	Обігравання нової концертної програми.	6
7-й семестр		
5	Прийоми досягнення синхронності ансамблевого звучання.	6
6	Індивідуальна робота над ансамблевою партією.	7

8-й семестр		
7	Концертна діяльність ансамблю.	4
8.	Принципи побудови концертної програми.	1
	Разом годин	42

ФОРМИ ТА ЗАСОБИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у формі заліку (VII семестр), атестації (VIII семестр), а також контрольних уроків (V, VI семестри) в терміни, встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному програмою навчальної дисципліни. Підсумковий контроль передбачає виконання здобувачем освіти програми на інструменті, допускається гра по нотах.

V семестр: підсумковий контрольний урок

Два різнохарактерні твори

VI семестр: підсумковий контрольний урок

Два різнохарактерні твори

VII семестр: залік

Велика форма: перша або друга і третя частини класичної сонатини, сонати, концерту, сюїта не менше трьох частин;

П'єса.

VIII семестр: Атестація

Велика форма;

П'єса

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за національною шкалою

для підсумкового контрольного уроку, заліку

Відмінно – учасники ансамблю повинні виконати два різнохарактерні твори, або один твір великої форми, відтворюючи нотний запис тексту музичного твору емоційно, образно, виразно, передати творчий задум композитора, риси стилю, епохи, проявляючи творче мислення, оперуючи традиційними й сучасними знаннями в контексті виконавської діяльності, без помилок у нотному тексті. Використовують професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань, вірно відповідають на запитання з самостійно опрацьованого матеріалу.

Добре – учасники ансамблю повинні виконати два різнохарактерні твори, або один твір великої форми емоційно, образно, виразно, передати творчий задум композитора, риси стилю, епохи, без суттєвих зривів, допускаються деякі помилки (декілька непопадань, не чисте інтонування на струнних інструментах), що суттєво не впливає на загальний рівень виконання твору, добре відчуття ансамблю. Вірні відповіді на запитання з самостійно опрацьованого матеріалу.

Задовільно – учасники ансамблю повинні виконати два різнохарактерні твори, або один твір великої форми емоційно, образно, виразно, передати творчий задум композитора, риси стилю, епохи, допускається декілька текстових помилок,

розходження, деяка невірноваженість партій. Декілька невірних відповідей на запитання з самостійно опрацьованого матеріалу.

Незадовільно – недостатнє знання партій, відсутність ансамблю, зриви в грі. Невірні відповіді на запитання з самостійно опрацьованого матеріалу.

Оцінка за національною шкалою для атестації

Відмінно – учасники ансамблю повинні виконати два різнохарактерні твори, або один твір великої форми, відтворюючи нотний запис тексту музичного твору емоційно, образно, виразно, передати творчий задум композитора, риси стилю, епохи, проявляючи творче мислення, оперуючи традиційними й сучасними знаннями в контексті виконавської діяльності, без помилок, без зривів, з добрим відчуттям партнерства в ансамблі.

Добре – учасники ансамблю повинні виконати два різнохарактерні твори, або один твір великої форми емоційно, образно, виразно, передати творчий задум композитора, риси стилю, епохи, без суттєвих зривів, допускаються деякі помилки (декілька непопадань, не чисте інтонування на струнних інструментах), що суттєво не впливає на загальний рівень виконання твору.

Задовільно – учасники ансамблю повинні виконати два різнохарактерні твори, або один твір великої форми емоційно, образно, виразно, передати творчий задум композитора, риси стилю, епохи, допускається декілька текстових помилок, розходження, деяка невірноваженість партій.

Незадовільно – недостатнє знання партій, відсутність ансамблю, зриви в грі.

ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Інструменти
2. Нотні посібники
3. Хрестоматії педагогічного репертуару

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гамар В. Педагогічний репертуар для оркестру (ансамблю) народних інструментів. Випуск 3 навчальний посібник. – Дрогобич: «Посвіт», 2015.
2. Грицаєнко С. Бібліотека викладача закладу мистецької освіти. «Навколо світу» твори для домрових дуетів у супроводі фортепіано. – Черкаси, 2021.
3. Грицаєнко С. Бібліотека викладача закладу мистецької освіти. «Навколо світу» твори для домри та гітари. – Черкаси, 2021.
4. Душний А. Прикарпатський дует баяністів: творчо-виконавський аспект. Навчальний посібник ПП «Посвіт» Дрогобич – 2007.
5. Душний А., Пиц Б. Навчальний посібник «Творчість композиторів львівської баянної школи». Випуск 4. – Дрогобич: «Посвіт», 2019.
6. Іваночко Ірина. Акордеонне мистецтво: історія та сучасність. Ілюстрований довідник для мистецьких навчальних закладів Дрогобич Посвіт 2020
7. Лисенко М. Т. Методика навчання на домрі. – К.: Музична Україна, 1990.
8. Максимова О. Навчальний посібник «П'єси українських композиторів для ансамблю скрипалів». – Дрогобич: «Посвіт», 2020.

9. Стахнів Р. Педагогічний репертуар для народних інструментів. – Дрогобич: «Посвіт», 2013.
10. Черепанін М., Булда М. Аранжування та обробки концертних творів для двох акордеонів. Навчальний посібник Івано-Франківськ 2002.
11. Черепанін М., Булда М. Аранжування та обробки концертних творів для двох акордеонів. Навчальний посібник Івано-Франківськ 2002. Випуск 2
12. Чумак Ю. Педагогічний репертуар для оркестру (ансамблю) народних інструментів. Випуск 8, навчальний посібник. – Дрогобич: «Посвіт», 2020.

Орієнтовні твори українських композиторів:

- Бойко А. Укр. нар. пісня «Серце ми ся розпадає», Рондо, Роздум.
Кос-Анатольський А. Романс.
Лисенко М. Елегія, Сумний спів, увертюра до опери «Тарас Бульба».
Леонтович М. Щедрик.
М'ясков К. Концертна полька.
Оберюхтін М. Гагілка.
Різоль М. Дощик.
Скорик М. Мелодія.

Орієнтовні твори зарубіжних та сучасних композиторів:

- Аст'єр А. Фантазія.
Брамс Й. Угорські танці.
Кардосо Х. Мілонга
П'яццолла А. Танго
Р'юхін І. Чотири п'єси для трьох гітар.
Штефан Т. Зоряний дощ.

Орієнтовні твори класичного репертуару:

- Гріг Е. Похід гномів.
Гулак-Артемівський С. Козачок з опери «Запорожець за Дунаєм».
Дакен Л. Зозуля.
Джуліані М. Концертний полонез Op.137 № 2 A-dur.
Калл Л. Тріо C-dur Op.26
Колесса М. Коломийки.

Орієнтовні твори поліфонічного складу:

- Бах Й.-С. Двоголосні інвенції (a-moll, d-moll, F-dur, C-dur).
Бах Й.-С. Прелюдія та фуга d-moll.
Вайс С. Сюїта № 16
Вівальді А.– Бах Й.-С. Концерт d-moll, Концерт a-moll.
Гендель Г. Пассакалія.
Гендель Г. Партита G-dur
Телеман Г. Менует h-moll

Інформаційні ресурси

Бібліотека, компакт диски, Інтернет ресурси, концерти провідних виконавців.